

IKAROS

organ oficjalny

Związku Stowarzyszeń Filatelistycznych w Polsce

Miesięcznik Filatelistyczny — Revue Philatélique Mensuelle
Philatelic Monthly — Monatliche Briefmarken-Zeitung.

Komitet Redakcyjny: Jan Dudziński, Wiktor Hermanowski, Antoni Łaszkiewicz, Stanisław Mikstein, Marian Niklewski, Włodzimierz Rachmanow, Stanisław Rembieleński, Józef Tislowitz.

Adres Komitetu Redakcyjnego: Warszawa 1, Wileza 9-14.

Adres Administracji: Białystok, Pierackiego 127.

Prof. Stanisław Mikstein.

Znaczki I Polskiego Korpusu gen. Dowbor-Muśnickiego.

(Ciąg dalszy z Nr 85, str. 185).

5. BUDOWA LITOGRAFICZNYCH FORM DRUKARSKICH DLA CAŁYCH ARKUSZY ZNACZKÓW II WYDANIA.

Wszystkie cztery formy, użyte do przedruku znaczków II wydania, tak ciętych jak i ząbkowanych, obejmowały po 100 nadruków dla całych arkuszy, posiadających po 100 znaczków ugrupowanych podobnie jak w pierwszym wydaniu, w czterech 25-blokach, oddzielonych od siebie niezadrukowanymi listewkami.

Do zbadania budowy form drukarskich II wydania miałem do dyspozycji:

1) Znaczków po 35 1 kop.: 1 cały arkusz, $\frac{1}{2}$ arkusza obejmującego górne dwa 25-bloki, oraz jeden górny prawy 25-blok — wszystkie nieząbkowane.

2) Znaczków po 10 3 kop.: próbny druk na białym papierze, obejmujący całą lewą połowę arkusza, oraz trzy pierwsze rzędy z prawej górnej ćwiartki, czyli razem 65 nadruków w jednym kawałku, nadto całą górną prawą ćwiartkę arkusza na znaczkach ciętych.

3) Znaczków po 50 2 kop.: jeden cały arkusz ząbkowanych, oraz trzy 25-bloki: dwa górne — lewy i prawy i jeden dolny prawy.

4) Znaczków po 10 3 kop.: jeden górny prawy 25-blok nieząbkowany.

5) Większą ilość mniejszych bloków i pojedynczych sztuk zarówno ciętych jak i ząbkowanych.

TABELA C.

Poziome odległości punktowe na arkuszach znaczków po 35/1 kop.

Między szeregi:	1 i 2	2 i 3	3 i 4	4 i 5	5 i 6	6 i 7	7 i 8	8 i 9	9 i 10
Rząd I	18,6	18,4	18,3	18,8	27,0	19,8	18,5	18,2	18,1
„ II	18,3	18,3	18,3	18,7	27,4	18,1	19,3	18,5	18,2
„ III	18,4	18,6	18,2	18,6	27,3	19,3	17,3	18,8	18,0
„ IV	18,6	18,8	18,4	18,7	28,0	18,9	18,2	18,0	18,5
„ V	18,9	18,4	18,2	18,5	27,4	19,2	18,3	17,5	19,0
„ VI	18,5	18,6	18,4	18,5	27,3	19,1	18,4	18,0	18,6
„ VII	18,7	19,0	18,8	18,4	27,5	18,9	18,3	18,0	18,2
„ VIII	19,0	18,7	18,3	18,4	27,7	18,7	18,1	17,9	19,0
„ IX	18,8	18,8	18,8	18,4	28,2	18,3	18,3	18,0	18,8
„ X	19,1	18,5	18,0	18,5	27,5	19,0	18,1	18,0	19,0

TABELA D.

Pionowe odległości punktowe na arkuszach znaczków po 35/1 kop.

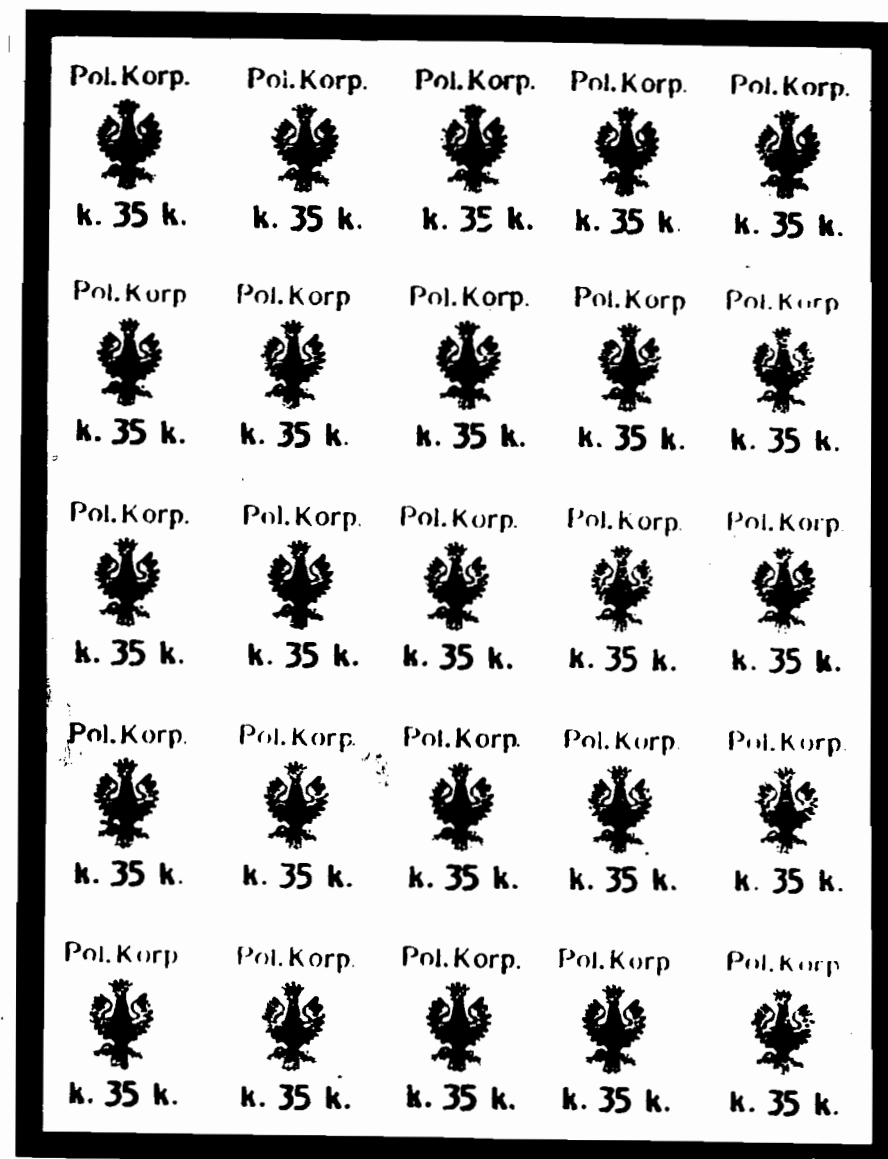
Między rzędami	W szeregach pionowych:									
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X
1 i 2	24,1	24,3	24,4	24,3	24,1	24,3	24,2	24,2	24,2	24,2
2 i 3	24,8	24,6	24,7	24,8	24,8	24,7	24,8	24,8	24,8	24,8
3 i 4	24,9	24,9	24,8	24,7	24,5	24,6	24,7	24,6	24,6	24,7
4 i 5	24,0	24,0	24,4	24,3	24,3	25,5	24,7	25,5	24,5	24,7
5 i 6	35,3	35,3	35,2	35,2	35,2	35,1	34,9	35,0	35,0	34,9
6 i 7	24,3	24,2	24,3	24,3	24,4	24,2	24,3	24,3	24,4	24,2
7 i 8	24,3	24,3	24,2	24,2	24,2	24,1	24,3	24,3	24,0	24,1
8 i 9	24,3	24,2	24,3	24,2	24,2	24,4	24,2	24,2	24,3	24,1
9 i 10	24,7	24,8	24,9	24,0	24,8	24,7	24,8	24,7	24,8	24,5

TABELA E.

Poziome odległości punktowe na arkuszach znaczków po 50/2 kop.

Między szeregi:	1 i 2	2 i 3	3 i 4	4 i 5	5 i 6	6 i 7	7 i 8	8 i 9	9 i 10
Rząd I	18,7	18,5	18,5	18,8	27,0	19,7	18,7	17,4	18,0
„ II	18,5	18,5	18,5	18,7	27,2	18,1	19,4	18,4	18,1
„ III	18,5	18,6	18,4	18,7	27,0	19,4	17,5	18,7	18,2
„ IV	18,7	18,9	18,3	18,0	27,4	19,0	18,4	18,0	18,7
„ V	18,8	18,4	18,2	18,5	27,1	19,3	18,2	17,5	19,0
„ VI	18,5	18,5	18,5	18,5		19,0	18,5	17,9	17,9
„ VII	18,6	19,0	17,8	18,4		18,7	18,4	18,0	18,4
„ VIII	19,0	18,5	18,3	18,4		18,8	18,0	17,8	19,0
„ IX	18,8	18,8	18,0	18,5		18,4	18,4	18,0	18,8
„ X	19,0	18,5	18,1	18,5		19,0	18,0	17,9	19,1

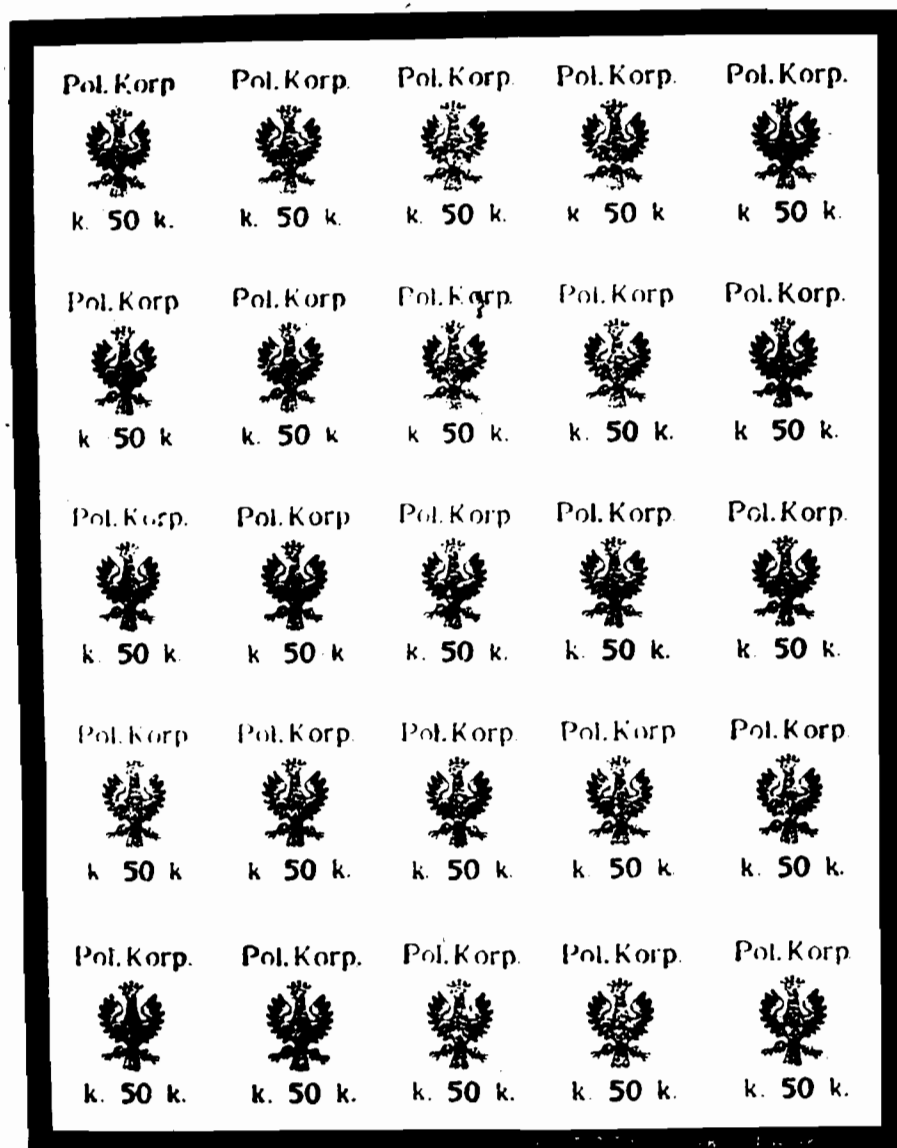
Pomiary na tym materiale wykonałem, podobnie jak i w I wydaniu, na zasadzie metody punktowej, obierając jako zasadnicze punkty—środkie trzeciej (środkowych) pałek koron. Dokładność tych pomiarów, tak ze względu na właściwości druku litograficznego, jak i kurczliwość papieru, waha się w granicach 0,1 — 0,2 milimetra.

Rys. 10. Przykład ugrupowania nadruków po 35 kop. na jednej ćwiartce arkusza (25—bloku).

Ponieważ jednak powyższe pomiary, poza teoretycznym, nie mają większego znaczenia praktycznego nawet przy sprawdzaniu autentyczności nadruków, przeto podaję tylko przykładowo pełne tabele z arkuszy znaczków po 35/1 kop (tabele C i D), częściowo zaś z arkusza znaczków po 50/2 kop. (tabela E).

Powyższe tabele C, D i E uwidaczniają, że formy użyte do przedruku dotyczących znaczków, w przeciwieństwie do I formy dla pierwszego wydania, nie wykazują żadnej regularności w układzie nadruków, a zatem powstały z układu pojedynczych nadruków, nie zaś ich grup i to odrazu dla pełnych arkuszy o 100 znaczkach.

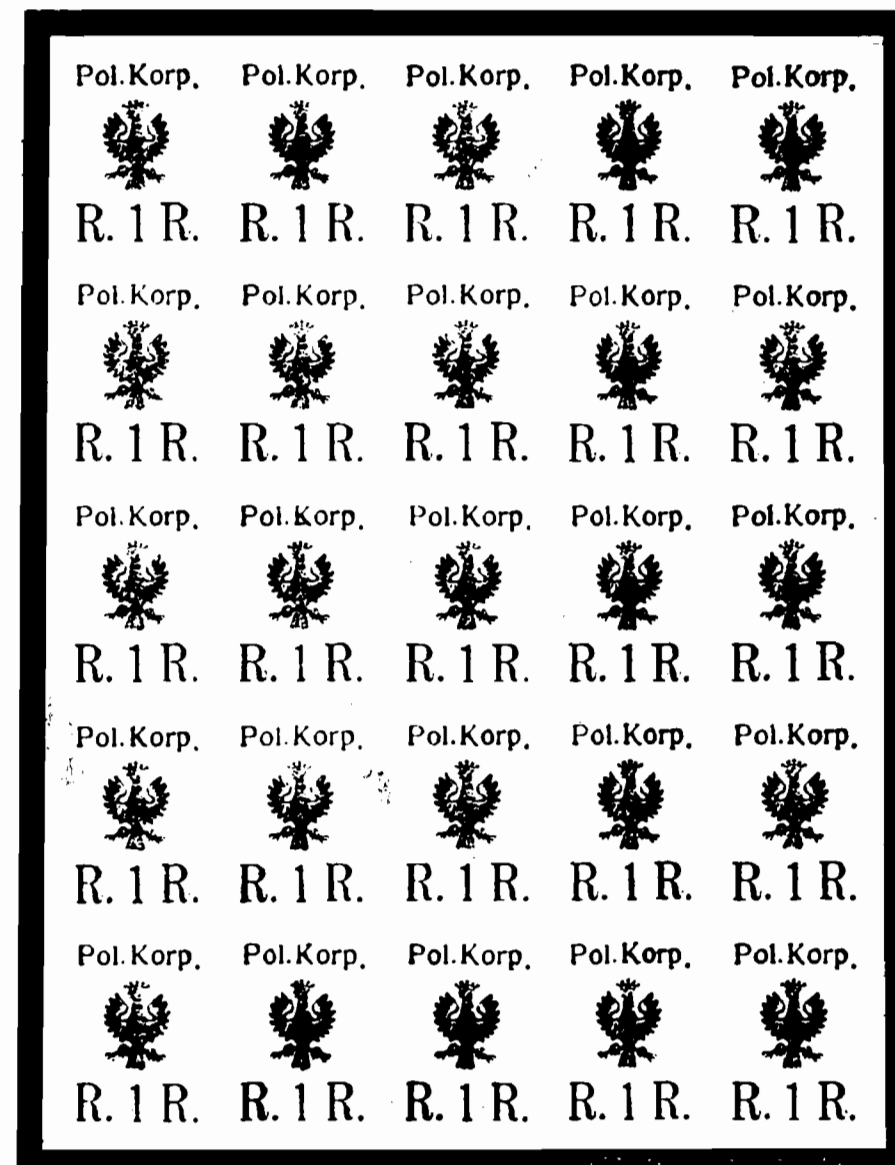
Rys. 11. Ugrupowanie nadruków jednej ćwiartki arkusza (25-bloku) znaczków po 50,2 kop.

Na podstawie powyższych tabel, jak również opierając się na właściwościach samych nadruków, opisanych w poprzednim rozdziale, możemy postawić następującą hipotezę uzyskania form drukarskich do przedruku znaczków II wydania:

1) Przede wszystkim złożono zasadnicze (matryce z czonek i eweń-

tualnie z cynkotypu (rysunek orła). Ile było tych matryc — trudno ściśle określić: musiała być najmniej jedna, a najwyżej trzy.

Jeżeli była jedna matryca, to otrzymano z niej wszystkie cztery rodzaje nadruków przez wymianę trzeciego wiersza, podającego wartość nominalną znaczka. W tym przypadku naprzód sporządzono po 100 odbitek

Rys. 12. Ugrupowanie nadruków jednej ćwiartki arkusza znaczków po 1 Rublu 3 kop.

nadruków dla układu form dla znaczków po 10 kop. i 1 rublu, następnie 100 odbitek nadruków dla formy znaczków po 35 kop., a wreszcie 100 nadruków dla formy znaczków po 50 kop. Na taką kolejność wskazują usterki występujące w pierwszym wierszu nadruków, opisane w poprzednim rozdziale.

Jeżeli były dwie matryce, to przy wymianie trzeciego wiersza, pierwsza służyła do zrobienia odbitek nadruków po 10 kop. i 1 rublu, a druga — odbitek naprzód nadruków po 35 kop., a następnie po 50 kop. Ta ewentualność użycia dwóch matryc wydaje mi się ze względu na charakter i wygląd nadruków na znaczkach po 10/3 kop. i 1R/3 kop. najprawdopodobniejszą.

Wreszcie o ile były trzy matryce, to użyto jednej do wykonania nadruków po 10 kop., drugiej dla nadruków po 1 rublu, a trzeciej naprzód do wykonania nadruków po 35 kop., a potem po 50 kop. W tym przypadku wymienionoby trzeci wiersz tylko w tej trzeciej matrycy.

2) Potem z tych zasadniczych matryc zrobiono po 100 odbitek każdego rodzaju nadruku, jak to już poprzednio zaznaczyliśmy, specjalną farbą litograficzną na papierze do przenoszenia (Umdruckpapier).

3) Następnie każde te 100 odbitek z tym samym rodzajem nadruków, zrobionych na papierze do przenoszenia, ułożono odpowiednio do układu znaczków w arkuszu po 10 w dziesięciu poziomych rzędach, tak aby każdy pojedynczy nadruk wypadł na odpowiedni znaczek arkusza. Po zlepianiu lub nalepieniu tego układu otrzymano wreszcie pełne formy, obejmujące po 100 nadruków dla całych arkuszy, ale dopiero na papierze do przenoszenia.

4) W końcu przeniesiono te formy, zestawione na papierze, na kamienie litograficzne, które po chemicznej obróbce i utrwaleniu stały się ostatecznymi formami drukarskimi do przedruku całych arkuszy znaczków II wydania.

W powyższy sposób otrzymane cztery formy litograficzne użyto do przedruku następujących znaczków rosyjskich ciętych i ząbkowanych skrzynkowo $14\frac{1}{4}$: $14\frac{3}{4}$ na nowe wartości, odpowiadające obowiązującej taryfie:

Zasadnicze znaczki rosyjskie:				Znaczki I Pol. Korpusu:		
	Nr Michla i rok wydania.	Barwa.	Wartość poprzednia	Nowa wartość.	Nakład.	
ząbkowy	Nr 66 1909 11	czerwony	3 kop.	10 kop.	15.000	
„	Nr 64 „	żółty	1 kop.	35 kop.	1.500	
„	Nr 65 „	zielony	2 kop.	50 kop.	27.000	
„	Nr 66 „	czerwony	3 kop.	1 Rubel	1.300	
cięty	Nr 111 1915 17	czerwony	3 kop.	10 kop.	20.000	
„	Nr 109 „	żółty	1 kop.	35 kop.	60.000	
„	Nr 110 „	zielony	2 kop.	50 kop.	27.000	
„	Nr 111 „	czerwony	3 kop.	1 Rubel	15.000	

Z powyższych znaczków znane są z nadrukami odwróconymi cięte 35 1 kop., 1 R 3 kop.; z ząbkowanych 50 2 kop., a z podwójnym nadrukiem 35 1 kop. cięty.

W załączonej tabelce podane wysokości nakładu na podstawie podrecznika „Polskie Znaki pocztowe” są zgodne z wyszczególnionymi w artykule T. Gryżewskiego „Nieco wiadomości o poczcie w Korpusie gen. Dowbor-Muśnickiego” („Filatelista” Lwów 1921 r. Nr 4 — 8 kwiecień sierpień 1921 r. Wydawca Eug. A. Szerban), natomiast częściowo odmienne od podanych w rozdziale drugim na arkuszu z podpisem gen. Dowbor-Muśnickiego. Niezgodności tych nie jestem w stanie wyjaśnić z braku odpowiednich dalszych materiałów.

Na tym mielibyśmy wyczerpane wiadomości o znaczkach II wydania, a teraz z kolei przejdziemy do rozpatrzenia całostek.

(Ciąg dalszy nastąpi).

Dr Jan Dudziński — Nowy Sącz.

Austriackie poczty okupacyjne w dawnym Królestwie Kongresowym od 1914 do 1915 r.

(Ciąg dalszy z Nr 85, str. 190).

Tylko Dyrekcja Pocht Etapowych i Główny Urząd Pocztowy w Lublinie posiadały pieczęcie wypukłe (rys. 5) dwuobródkowe o zewnętrznym kole podwójnym 35 mm średnicy i wewnętrznym pojedynczym 27,5 mm. Koło wewnętrzne wypełnia herb połączonych połów monarchii Austriacko-Węgierskiej, a napis w otoku brzmi dla Dyrekcji: K. u. K. Etappenpost — und Telegraphendirektion/LUBLIN, dla Urzędu zaś: K. u. K. Etappenpost—und Telegraphenamt/LUBLIN. Każdy natomiast urząd posiadał wklęsłą metalową pieczęć do laku (P. L.) o średnicy 36 mm tego samego typu, co opisane pieczęcie, tylko napis w otoku brzmiał dla urzędów I kl. tak jak dla Lublina, tj. u góry: K. u. K. Etappenpost — und Telegraphenamt — u dołu nazwa urzędu (rys. 6), a dla urzędów II kl.: K. u. K. Etappenpost—u dołu nazwa miejscowości (rys. 7).

Rys. 5.

Rys. 6.

Rys. 7.

Każdy z urzędów I kl. posiadał także tzw. pieczętkę okręgową (P. O.) w postaci owalu o pojedynczej obwódce o wymiarach 18×13 mm z dwucyfrową liczbą w środku, oznaczającą numer poczty (rys. 8). Numery poczt okupacyjnych

Rys. 8.

K. u. K. Etappenpost- und Telegraphenamt
DZIAŁOSZYN.

Rys. 9.

Rys. 10.

nych w Kongresówce rozpoczynały się od 51, a urzędy otrzymywały te numery w miarę swego powstawania. To też

kompletna lista urzędów pocztowych I kl., ułożona w porządku ich pieczęci okręgowych, nie odpowiada ani terytorialnemu ich rozmieszczeniu, ani porządkowi alfabetycznemu:

51. Dąbrowa,	71. Szczekociny,
52. Jędrzejów,	72. Lublin,
53. Olszusz,	73. Chołm (Chelm),
54. Miechów,	74. Kozienice,
55. Włoszczowa,	75. Krasnystaw,
56. Noworadomsk (Radomsko)	76. Wierzbnik,
57. Piotrków,	77. Zamość,
58. Działoszyn,	78. Lubartów,
59. Wolbrom,	79. Radom,
60. Kielce,	80. Kraśnik,
61. Busk,	81. Granica (Maczki),
62. Pinczów,	82. Ostrowiec,
63. Biłgoraj,	83. Staszów,
64. Działoszyce,	84. Skarżysko,
65. Janów (lubelski),	85. Grubieszów (Hrubieszów),
66. Końsk,	86. Tomaszów Kr. Tomaszów,
67. Opatów,	87. Białobrzegi,
68. Opoczno,	88. Szydłowiec,
69. Nowo-Aleksandrja (Puławy),	89. Koniecpol,
70. Sandomierz,	90. Zwierzyniec,
	91. Dęblin in Polen.

Prócz tego każdy urząd pocztowy I kl. posiadał jeszcze pieczęć nagłówkową (P. N.) w postaci dwuwierszowego napisu około 70 mm długiego: K. u. K. Etappenpost und Telegraphenamts / nazwa miejscowości (rys. 9).

Zamiast nalepek polecających, używanych w Austrii, przesyłki polecane zaopatrywano odpowiednią pieczęcią (rys. 10), obok której ręcznie wpisywano numer przesyłki.

Kasowniki dwuobraczkowe (K) z poprzeczką o wymiarach koła zewnętrznego 28 mm, a wewnętrznego 17 mm były z reguły z kalendarzem. Napis w otoku brzmiał bez względu na klasę urzędu — u góry: K. u. K. ETAPPENPOSTAMT, — u dołu: nazwa miejscowości. Ze względu na sposób oddzielania obu części napisu rozróżniamy:

K I, gdzie obie części oddzielone są tylko odstępem (typ Łęczna, rys. 11),

K II, gdzie obie części oddzielone są gwiazdkami (typ Kozienice, rys. 12),

K III, gdzie obie części są oddzielone punktami (typ Opole, rys. 13).

Rys. 11.

Rys. 12.

Rys. 13.

Znak rozpoznawczy działu w postaci litery ustawiano we wszystkich typach po lewej od widza stronie między obu częściami napisu. Takie kasowniki oznaczać będziemy, dodając do oznaczenia typu odpowiednią literę, np. zamieszczony (rys. 14) kasownik Skarżyska oznaczmy jako K I a, Puław — jako K II a (rys. 15), a Koniecpol — jako K III a (rys. 16).

Rys. 14.

Rys. 15.

Rys. 16.

Pomiędzy opisanymi typami kasowników dadzą się wyróżnić pewne różnice, np. Biłgoraj (rys. 17), należący do typu K I, różni się od innych tym, że obrączka jego wewnętrzna jest bardzo gruba, a litery K są innego kroju. Ten podtyp będziemy znaczyli jako K I A i zamieszczony kasownik Działoszyce otrzyma znak K I A b (rys. 18). I w typie K II znajdujemy tak samo rodzaj podtypu, odznaczający się dużymi gwiazdkami, np. kasownik Ilży stanowi podtyp K II A (rys. 19).

Rys. 17.

Rys. 18.

Rys. 19.

Prócz tych typów i podtypów należy zauważyć, że Główny

Rys. 20.

Rys. 21.

Dla uzupełnienia obrazu okupacyjnych poczt austriackich na terenie Kongresówki należy jeszcze wspomnieć o urządzeniach ambulansowych. Na całej przestrzeni, zajętej przez wojska austriackie krążyły dwa rodzaje ambulansów:

A) Ambulanse poczty polowej: były one co do czasu powstania dawniejsze, nie były oznaczane numerami i prowadzone były przez t. zw. konduktorów poczty polowej (Feldpostkondukteur). Każdy taki ambulans posiadał odpowiednią dla siebie parę w postaci ambulansu, dążącego w odwrotnym kierunku. W Kongresówce kursowały dwie pary takich ambulansów:

1. Piotrków — Trzebinia, Trzebinia — Piotrków (rys. 22) i
2. Lublin — Trzebinia, Trzebinia — Lublin.

B) Ambulanse poczt etapowych, późniejsze co do czasu swego powstania. I te ambulanse były ułożone parami, posiadały jednak swoje numery. Po terenie okupowanym krążyły następujące pary ambulansów:

3. Kowel — Trzebinia Nr 31, Trzebinia — Kowel Nr 32
4. Kowel — Trzebinia Nr 33, Trzebinia — Kowel Nr 34
5. Piotrków — Trzebinia Nr 37, Trzebinia — Piotrków Nr 38
6. Lublin — Rozwadów Nr 41, Rozwadów — Lublin Nr 42
7. Skarżysko — Nadbrzezie Nr 45, Nadbrzezie — Skarżysko Nr 46
8. Rejowiec — Bełzec Nr 49, Bełzec — Rejowiec Nr 50.

Rys. 22.

Rys. 23.

Rys. 24.

Jak mnie poinformował najlepszy znawca ówczesnych stosunków pocztowych, dawny Naczelnik Dyrekcji Poczty Polowej IV Armii, p. Władysław Kowarzyk, oba rodzaje ambulansów stanowiły zupełnie odrębne od siebie jednostki i nie mogły się wzajemnie przy przewozie poczty zastępować, tak że np. w jednym i tym samym pociągu mogły niezależnie od siebie jechać wozy dla obu gatunków poczt.

Kasowniki poczt ambulansowych różniły się od innych tym, że w odcinkach koła wewnętrznego nad i pod poprzeczką posiadały po dwa łuki (rys. 22 i 23). Ostatni tylko pod względem chronologicznym ambulans, kursujący między Rejowcem i Bełcem, otrzymał kasownik całkiem nowego typu (rys. 24).

(Dokończenie nastąpi).

Afryka Podzw. Franc. Z okazji setnej rocznicy zajęcia przez Francję kolonii Gabon wydano 4 pamiątkowe znaczki: 65 c., 1, 1.75 i 2 fr. Na znaczkach tych umieszczono podobiznę komendanta kanonierki „La Malouine”, Bouet Willaumeza, który pierwszy wylądował w Gabonie.

Afryka Płdn. — Unia uczciła setną rocznicę kolonizacji holenderskiej (boerskiej) dwiema seriami znaczków: jedną dobroczynną — 1/2 p. + 1/2 p., 1 p. + 1 p., 1 1/2 p. + 1 1/2 p. i 3 p. + 3 p. i drugą zwykłą — 1 p. i 1 1/2 p. Nadpłata w pierwszej serii przeznaczona została na wzniesienie pomnika ku czci pierwszych pionierów holenderskich w Afryce Południowej.

Anglia wydała dwa nowe znaczki obiegowe z podobizną króla Jerzego VI: 4 p. i 5 p.

Belgia. Ukazała się tradycyjna seria znaczków dobroczynnych na rzecz walki z gruźlicą: 10+5 c., 30+5 c., 40+5 c., 75+5 c., 1 fr. + 25 c., 1.75 fr. + 25 c., 2.50 fr. + 2.50 fr. i 5 fr. + 5 fr. Na znaczkach tych umieszczono portret młodocianego księcia Leodium, Alberta.

Dania wydała trzy znaczki ku uczczeniu znakomitego rzeźbiarza Thorwaldsena: 5, 10 i 30 ø. (patrz rys.).

Ekwador. Z okazji odbywającej się w Ekwadorze wystawy wynalazków wydano 4 okolicznościowe znaczki: 10 i 50 c. oraz 1 i 2 s.

Estonia wydaje 4 znaczki Caritas: 10+10 s., 15+15 s., 25+25 s. i 50+50 s. Nadpłatę przeznaczono dla towarzystwa dobroczynności „Uhisali”. Na znaczkach tych umieszczono herby czterech różnych dzielnic kraju. Znaczki te ukazały się również w bloczku.

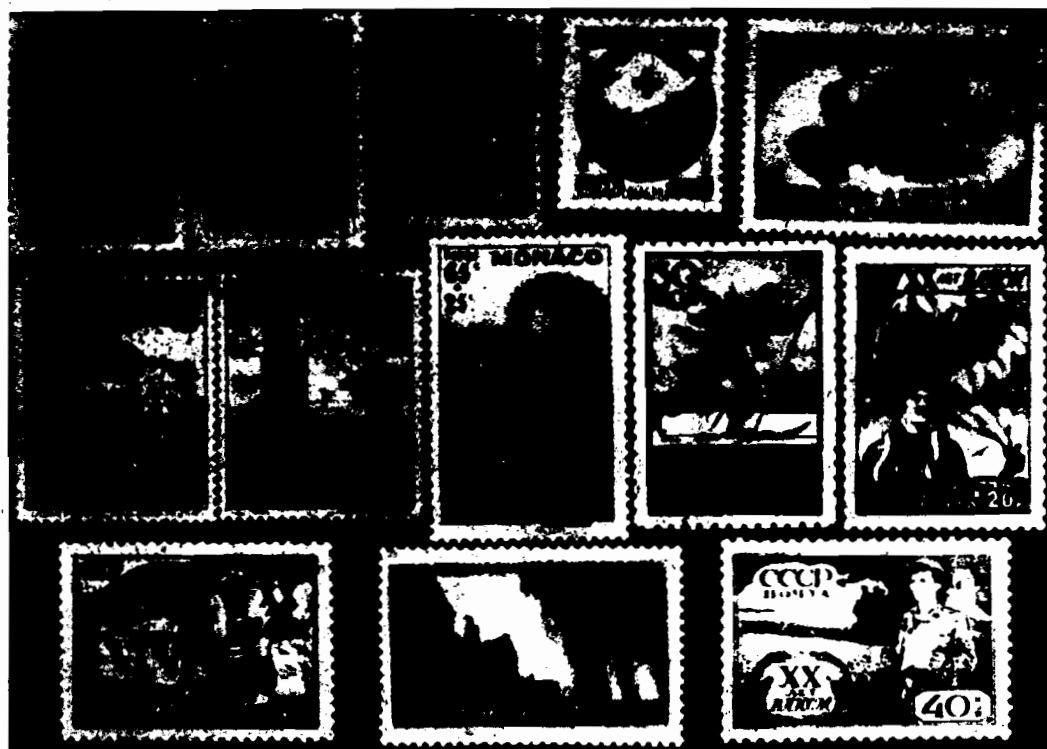
Finlandia. Doroczna seria znaczków na rzecz Czerwonego Krzyża ukazała się 1 stycznia. Zawiera ona następujące wartości: 1 1/2 m. + 5 p., 1 1/4 m. + 15 p., 2 m. + 20 p. i 3 1/2 m. + 35 p. Na znaczkach tych umieszczono obraz bitwy pod Solferino. Nakład każdego rodzaju znaczków — po 400.000 egz.

Francja. Ukazał się znaczek dobroczynny za 65 c. + 60 c. na rzecz pomocy młodzieży akademickiej. Z Merkuriuszem wydano dalsze dwie war-

tości: 15 i 25 c. Poza tym puszczone w obieg znaczki za 2 fr. z łukiem triumfalnym Orange, oraz znaczki dobroczynny za 90+25 c z napisem: „La Radio aux Aveugles” („Radio niewidomym”).

Gdańsk. Tegoroczna seria znaczków na rzecz pomocy zimowej składa się z 5 wartości: 5+5 pf., 10+5 pf., 5+10 pf., 25+10 pf. i 40+10 pf. Na znaczkach tych zobrazowano różne statki handlowe. Drukowano tę serię znaczków w Niemczech.

Hiszpania (rząd narodowy). Wydano dwa znaczki w formie oddzielnych bloczków: 30 c. — z podobizną Don Juana Austriackiego i 50 c. — wyobrażającego bitwę pod Lepantem. Znaczki te ukazały się ząbkowane i nieząbkowane.

Hiszpania (rząd republikański). Ku upamiętnieniu walk milicji ludowej wydano 9 okolicznościowych znaczków: 5, 10, 25, 45, 60 c. oraz 1,20, 2, 5 i 10 p.

Holandia. Tradycyjna seria znaczków dobroczynnych na rzecz dzieci składa się obecnie z 5 wartości: 1½+1½ c., 3+2 c., 4+2 c., 5+3 c. i 12½+3½ c. Nadto wydano znaczki lotnicze za 12½ c. (patrz rys.).

Indie holend. Tu również wydano znaczki dobroczynne na rzecz dzieci: 2+1 c., 3½+1½ c., 7½+2½ c., 10+2½ c. i 20+5c.

Islandia upamiętniła 20-lecie swej autonomii trzema znaczkami: 25, 30 i 40 a. Znaczki te przedstawiają w obrazku gmach uniwersytetu w Reykjavik.

Kanada. Ukazał się znaczek za 13 c. z widokiem portu w Halifaxie.

Kuba. Na rzecz walki z rakim wydano dwa znaczki dobroczynne: 2 i 5 c. Na znaczkach tych umieszczono podobiznę naszej rodaczki, znako-

mitej uczonej, Marii Curie-Skłodowskiej i jej męża, Piotra. Nazwiska polskiego uczonej na znaczkach tych nie podano. — Poza tym ukazał się znaczek dobroczynny na 1 c. dla walki z gruźlicą wśód dzieci.

Litwa obchodzi 20-lecie swej niepodległości w dniach 10—20 stycznia br. Z okazji tej zostaną wydane 4 znaczki: 15, 30, 35 i 60 c., przy czym znaczki za 35 i 60 c. wydane będą również w bloczku (50.000 egz.).

Luxemburg. Tegoroczna seria znaczków dobroczynnych ukazała się z podobizną księcia Zygmunta, panującego w latach 1419—1437, i zawiera 6 wartości: 10+5 c., 35+10 c., 70+20 c., 1 fr.+25 c., 1.25 fr.+75 c. i 1.75 fr.+1.50 fr.

Mandżukuo. Wydano 2 znaczki na rzecz Czerwonego Krzyża: 2 i 4 f. (patrz rys.).

Monako, idąc za przykładem Francji, również wydało 2 znaczki dobroczynne na rzecz walki z rakim: 65+25 c. i 1.75 fr.+50 c. (patrz rys.).

Niemcy. Na rzecz pomocy zimowej ukazała się seria znaczków o następujących wartościach: 3+2 pf., 4+3 pf., 5+3 pf., 6+4 pf., 8+4 pf., 12+6 pf., 15+10 pf., 25+15 pf. i 40+35 pf. Na znaczkach tych umieszczono widoki dawnej Austrii (patrz. rys.). Z okazji przyłączenia Sudetów wydano dwa okolicznościowe znaczki: 6+4 pf. i 12+8 pf.

Portugalia. Z okazji odbytego w październiku br. w Lizbonie międzynarodowego kongresu, poświęconego produkcji wina, wydano 4 pamiątkowe znaczki o jednakowych rysunkach: 15, 25, 40 c. i 1.75 c. (patrz rys.).

Rosja po dawnemu zasypuje rynek filatelistyczny co raz to nowymi znaczkami okolicznościowymi. Ostatnio ukazały się znów dwie serie: jedna — z okazji 20-lecia istnienia związku młodzieży komunistycznej (20, 30, 40, 50 i 80 kop.), a druga — dla propagowania sportu (5, 10, 15, 20, 30, 40, 50 i 80 kop.) (patrz rys.).

Stany Zjedn. Am. Płn. Z serii „prezydenckiej” wydano dalsze wartości: 19, 20, 21, 22, 30, 50 c. i 5 dol.

Szwecja rozpoczyna wydawać nową serię znaczków obiegowych, a mianowicie: 5, 10, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 45 i 50 öre — z podobizną króla Gustawa V. oraz 60, 85, 90, 100, 115, 120 i 145 öre — z godłem państwa (trzy korony).

Tonga. 20-lecie panowania królowej Saloty upamiętniono trzema znaczkami z podobizną jubilatki: 1, 2 i 2½ p.

Węgry. Na pamiątkę przyłączenia do Węgier południowej Słowacji i części Rusi Podkarpackiej — na znaczkach okolicznościowych za 20 i 70 f. z r. 1938, wydanych ku uczczeniu św. Stefana, uczyniono nadruk „Haza-térés 1938” (co oznacza: „Powrót do Macierzy, 1938”).

Rozmaitości.

Nieznany stempelek poczty miejskiej w Częstochowie. Od jednego z naszych czytelników, p. S. Śledzikowskiego z Kielc, otrzymaliśmy luźny znaczek austriackiej poczty polowej III wydania, wartości 2 hal., na którym, prócz normalnego kasownika etapowego urzędu pocztowego w Kielcach, znajduje się fragment dwuobraczkowej pieczętki w kolorze fioletowym, 33—34 mm średnicy. Pomiędzy obraczkami w górnej części stempelek widać „...ŁKOWY”, w dolnej zaś części „...STOCHOWA”. Przez środek stempelek pomiędzy dwiema poziomymi beleczkami umieszczona jest data, z której widać tylko liczbę miesiąca 10. i rok 1918.

O ile można wywnioskować z tego fragmentu, cały napis powinien być następujący: „*MIEJSKI URZĄD PRZESYŁKOWY* CZĘSTOCHOWA”,

oraz data przez środek. Prawdopodobnie ten nieznany dotychczas stempelek używany był w drugiej połowie 1918 roku, aż do objęcia poczty przez władze polskie.

Jeżeli kto z naszych czytelników posiada ten stempelek w całości — prosimy wypożyczyć go nam w celu dokładniejszego opisu i zrobienia odpowiedniej reprodukcji.

Rw.

Pod pręgierz. Ostatnio napływają do nas zażalenia od naszych prenumeratorów zagranicznych na niektórych filatelistów polskich, którzy, podszywając się pod miano abonentów „Ikarosa”, proszą o nadsyłanie znaczków do wymiany. Bardzo często zbieracz zagraniczny nadsyła swoje znaczki, nierzadko ściśle według listy braków. I cóż się okazuje! Zbieracz nasz, otrzymawszy wybory znaczków, nie raz nawet wartości kilkuset marek katalogowych — uparcie potem milczy. Obiecanych znaczków nie przysyła, a wszelkie przypomnienia swego kontrahenta zagranicznego pozostawia bez odpowiedzi. Zbieracz zagraniczny wreszcie zwraca się do nas o interwencję.

Postępowanie takie niektórych — na szczęście nielicznych — „zbieraczy” naszych dyskredytuje w oczach zagranicy ogół filatelistów polskich. Ostrzegamy, że na przyszłość tego pokroju „filatelistów” zamieszczać będziemy na „czarnej liście”.

Nagrody za jednanie nowych prenumeratorów.

Za jednanie nowych prenumeratorów wydawnictwo nasze przeznacza obecnie nagrody książkowe.

O nagrody te mogą ubiegać się tylko prenumeratorzy „Ikarosa”.

Nagród jest kilka, zależnie od ilości pozyskanych nowych prenumeratorów w ciągu miesiąca kalendarzowego.

I nagroda — „Polskie Znaki Pocztowe” — za zjednanie 5-ciu nowych prenumeratorów.

II nagroda — broszury: 1) „Pieczęcie pocztowe na ziemiach Polski w XVIII wieku”, lub 2) „Polskie stemple reklamowe i okolicznościowe” lub 3) „Poczta Polowa Legionów” — za pozyskanie 2-ch nowych prenumeratorów.

III nagroda — broszury: 1) „Trąbka i sygnały pocztowe”, lub 2) „Tymczasowe wydanie kołomyjskie” (1918 r.) — za zjednanie jednego nowego prenumeratora.

Nagrodzeni prenumeratorzy mogą dowolnie wybierać broszury w ramach właściwej grupy (nagrody).

Lista nagrodzonych prenumeratorów za pozyskanie nowych abonentów w ciągu stycznia b. r. — ogłoszona zostanie w numerze lutowym naszego pisma.

Prosimy tedy o nadsyłanie nam adresów znajomych filatelistów, którym niezwłocznie wyślemy bezpłatnie numery okazowe „Ikarosa”.

63. Nowi zbieracze.

Nouveaux Membres—New Members—Neue Mitglieder.

Dalszy ciąg listy zbieraczy, oraz odnowienie prenumeraty, zmiany adresów, treści.

W rubryce „Nowi zbieracze” umieszczamy tylko tych zbieraczy, którzy wyrażają życzenie co do zamiany (podług „code”), samych zaś tylko prenumeratorów będziemy wykazywali w tej rubryce wyłącznie na żądanie z ich strony.

Suite à la liste des Adhérents.

Supplement — Nachtrag. Renouvellements — Renewals — Erneuerungen. Changement d'adresse ou de desiderata — Modifications—Abänderungen.

Dwie liczby, umieszczone w końcu każdego zgłoszenia, wskazują termin ukończenia prenumeraty, — na przykład: 4-39—kwiecień 1939 r.

Les 2 nombre qu'on voit la fin de chaque adresse indiquent la date de la fin de leur abonnement. — Exemple: 4-39—fin avril 1939.

The 2 nombres, at the end of each adress show the time when membership expired. — So I see: 4-39—means april 1939.

Die 2 Zahlen am Schluss jeder Adresse geben die Zeit an, wann die Mitgliedschaft abgelaufen, — z. B.: 4-39 — April 1939.

Zmiana adresu, treści lub powtórzenie życzeń w rubryce „Nowi zbieracze” wynosi każdorazowo 50 gr.

Uzupełnienie code'u specjalnie dla zbieraczy polskich:

Pn — Polskie znaczki nieużywane wg PZP.
Pu — „ „ „ używane „
Pe — „ „ „ w czworobłokach „
Ps — Polskie stemple reklamowe i okolicznościowe.
Pl — „ „ listy lotnicze i balonowe.

1. Polska — Pologne.

222. **Władysław Czarnocki**, Radom, ul. Broni 1, nr. 49. Zamiana znaczków polskich p.g. podręcznika Ikarosu, oraz Rosji i państw bałtyckich. 12-39.

933. **Włodzimierz Jilius**, Zduńska-Wola, Piłsudskiego 36. E. A: 1, 2, 4, 20, 11, lub 19. Znaczki polskie: 20, 22, Pn, Pu, Pl. C: 70, 73, 74. 12-39.

961. **Dr Józef Mazurek**, Darków-Zdrój, Sanatorium, Zaozie. Życzę sobie stemple-kasowniki pocztowe Śląska Cieszyńskiego. 12-39.

965. **Inż. Felicjan Karśnicki**, Warszawa, Wileza 47-49, m. 14. A: 1-3. E: 5, 9, 11, 13, 20 ewent. 22, 24, 25. C: 70-74. H. 12-39.

1164. **Mgr Seweryn Dańczak**, Leżajsk. A: 1, 2, 4, 5b, 5c, 9, 10, 12, 19, 20, 22, 23. C: 70, 73. H. 12-39.

1259. **Kpt. Antoni Szczawiński**, Toruń, Plac św. Jana 3. A: 1, 2. Kasowniki, stemple, monety, banknoty i bony. C: 70, 74. 12-39.

1279. **Wojciech Konieczny**, Zajezerze k/Dęblina, p. a. l. A: 1, 5b, 6, 10, 22, E. B: 31, 32, 34, 36. C: 70, 73. 12-39.

1302. **Stefan Miechowicz, por.**, Katowice, koszary. A: 1, 2, 4, 19-22, 24. B: 41. C: 70, 73. Bloków nie zbieram. 12-39.

1384. **Władysław Winnicki**, Gdynia, Zakopiańska 7/2. A: 1, 3, 5, 19, 20, 24. C: 70, 73. F. 10-39.

1472. **S. Elsner**, Katowice, Pierackiego 8-lp. Zamiana znaczków. 12-39.
1717. **Stanisław Wolański**, Starogard, ul. Wł. Jagiełły 37. A: 1, 2 (pays slaves), 13, 20, 22, 24, 25. C: 70, 74. G. H. 12-39.
1731. **J. Teicher**, Sambor, Rynek 9. E. A: 1-12. 19. 24. C: 70, 72, 73. F. Pn, Pu, Pc, Pa, Pl. 12-39.
1746. **Leszek Sekowski**, Mańkiewiczze, p. Stolin, woj. Poleskie. A: 1-2. 5b-6, 8-11, 12, 13, 20, 25. C: 70-74. D. G. H. 12-39.
1804. **Alfred Prussak**, Łódź, ul. Zachodnia 67. A: 1, 2, 4, 13, 19, 20, 22, 24. C: 70-74. F. 12-39.
1843. **Wiktor Gotfryd**, Kraków, Krowoderska 63. B. P. 631 A: 11, 3, 5b-6, 12, 10 valeur faciale, 11, 11a, 13, 19-23. C: 71, 73. 5-39.
1859. **Adolf Erdheim**, Drohobycz. A: 1, 3, 6, 19, 20. C: 70, 73. F. H. 12-39.
1897. **Wilhelm Rzepka**, Nowy Bytom, Skrytka pocztowa Nr 1. A: 1, 3, 5-5b, 9, 10, 19, 20. C: 70, 73, 78. D. F. H. 3-39.
1902. **Zygmunt Urbaniak**, Lwów, Kurkowa 21, Państw. Wydawn. Książek Szkolnych. A: 1, 2, 4, U. S. A. 19, 20. C: 70-73. D. F. 12-39.
1908. **Komisarz P. P. Zygmunt Czarnomski**, Nowogródek, Bazylińska 20. A: Polska 1, 2, 5 b-6, 8, 19. C: 70, 74. E. F. Daje Europę, dużo rzadkości. 11-39.
1935. **Adam Mikutowicz**, inżynier dypl., Bydgoszcz, ul. Jagiellońska 26. A: 1, 2, Polska, Litwa, Łotwa, Estonia, Ukraina, 5b-6, 9-11, 19, 20, 22-24. C: 70, 73, 74. E: Polska, Litwa, Łotwa, Estonia, Ukraina. Kaufe bessere Marken dieser Länder. 12-39.
2072. **Mgr Stanisław Niemiec**, Dębica, Rynek, woj. krakowskie. A: 1-3, 19, 24. C: 70, 71, 73. D. F. H. 12-39.
2074. **Aleksander Domański**, Skierniewice, Senatorska 29, Zbiorem (kupuję) znaczki polskie stemplowane. 12-39.

8. Estonia — Estonie.

1910. **Paul Kare**, Kreenholm 6-19. A: 1-4, 5b-6, 8-10. 19, 25. F. C: 73, 74. 12-39.
2077. **Karl Karin**, Lai 8-1. Tartu. A: 1, 2, 4, 13, 19, 20, 24, 25. B: 30, 32, 41. C: 73, 74. D. F. 10-39.

14. Łotwa — Lettonie.

2080. **Janis Kreslins**, Vīnebas gatē 5, Rūjiena. A: 1, 2, 4, 5b-6, 9, 10, 12, 19, 20. B: 32, 34-36, 39. C: 72, 73. E. D. F. 12-39.

25. Finlandia — Finlande.

2015. **Kauko Raulo**, Juupajoki. A: 1-3, 5b-6, 9-12, 14, 19-21. C: 73, 84. F. 5-39.

37. Kuba — Cuba.

332. **Damián Bellón**, Apartado Nr 149, Cienfuegos. A: 1, 5, 5b, 6, 9, 13, 20, 24. C: 71, 72, 75, 77. Désire Pologne Nr 299-309. 12-40.

63. Japonia — Japon.

2076. **Kihei Hatate**, 5 Asakusabashi — Itchome, Asakusaku — Tokio. A: 1-3, 5b, 6, 10, 11, 13, 14, 21, 23. C: 71-73. H. 12-39.

Attention!

A nos adhérents qui auront présenté à „Ikaros” de nouveaux membres nous prolongerons abonnement de deux mois à chaque nouveau membre

Members introducing new member are entitled to 2 months free membership.

Tableau d'Honneur.

Nr 2057 8 a présenté Nr 2077 8 (prol. d'abonn. par 2 mois).
1990 14 „ „ 2080 14 „ „ „

Reklamacja — Reklamation.

Herr Messner Edward (Nr 1633 1) ersucht Frau Emmy Reinhard- Schweiz (Nr 1552/19) um die Erledigung der Polenpostmarken Sendung von 4.V.1938.

Odpowiedzi Administracji.

Dodatki do „P. Iskich Znaków Pocztowych”. Na liczne zapytania ponownie komunikujemy, że dodatek do P. Z. P. składa się z 2 arkuszy (32 str.). Pierwszy arkusz (str. 359-404) rozesyłany był bezpłatnie prenumeratorem „Ikarosa” przy Nr 66 67 (maj - czerwiec 1937 r.), drugi zaś arkusz (str. 405-420) — przy Nr 75 (luty 1938 r.).

Nieprenumeratorki mogą nabywać cały dodatek za zł 1.50, lub pojedyncze arkusze po 75 gr.

Za treść ogłoszeń Redakcja nie odpowiada.

Une annonce de cette grandeur ne coûte

que frs. 15.— ou 5 coup.-repon-intern.
3 fois „ 40. „ 12 „ „ „

En timbres-poste (usés):

1 fois frs. 80.

3 „ „ 200.—

Base Yvert 1939.

Payement d'avance

Eine Anzeige in dieser Grösse kostet

nur RM. 2.— oder 5 Int. Ant.-scheine
3 Mal „ 5. „ 12 „ „ „

oder

In Briefmarken (gebr.):

1 Mal Mk. 20.

3 „ „ 50.—

Basis Michel 1939.

Vorauszahlung.

25 zagranicznych czasopism
filatelistycznych, każde in-
ne, zł 2.95. Ikaros, Białystok.

FILATELIŚCI!

Bogato ilustrowane cenniki-katalogi
znaczek polskich, zagranicznych wy-
syłamy za nadesłaniem 75 gr.

Poppers, Przemyśl. (84-89)

Amatorom starych katalogów

polecamy:

Michel Europa 1937 r. zł 1,75
Michel Europa 1938 r. zł 2,75

Ceny łącznie z przesyłką

„Filatelia Polska“, Białystok

Skrytka pocztowa Nr 51.

Konto P. K. O. Nr. 145.694.

The Melita Post

Organ Klubu

Malta Philatelic Society.

Korespondenci we wszystkich krajach.

Prenumerata roczna 1 dolar U. S. A.

A. GULIZIA

20, St. Emidius St.

ZEITUN — MALTA

KATALOG

Yvert 1938 zł 5,90

„ z 12 dod. miesięczn zł 7,90

Cena łącznie z przesyłką.

Przed wysłaniem należności uprzednio porozumieć się, załączając znaczki na odpowiedź.

Ikaros, Białystok.

„IKAROSY”

z lat poprzednich, zawierające ciekawą treść dla filatelisty, są już na zupełnym wyczerpaniu.

Posiadane jeszcze z lat 1929 1934 numery 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 26, 31, 33, 34, 35, 37, 39, 40, 41, 42 i 43 — razem 18 egzemplarzy — wysyłamy za zł 7. —

Pojedyncze egzemplarze po 65 gr.

IKAROS, BIAŁYSTOK.

„FILIGRANA”

czasopismo kwartalne klubu

Centro Filatélico „Buenos Aires”

Prenumerata roczna 1 dolar lub 20 fr. franc., lub równoważność w innej walucie, lub też 300 fr. znaczkami poczt. p g ostatniego wydania katalogu Yverta, minimum 2 fr. każdy znaczek i nie więcej 5 znaczków jednego gatunku.

Adres: Casilla de Correo 1388, Buenos Aires, Rep. Argentina.

Żarki

prawdziwe, z gwarancją prof. Miksteina, w pojedynczych seriach i hurtownie (z rabatem) wysyła tylko za gotówkę lub za pobraniem

ALICJA HORAK
Kraków

ul. Krowoderska 63-b, m. 2.

The Universal Pen Friends

Czasopismo filatelistyczne klubu

The Universal Correspondence & Exchange Club

Ukazuje się raz na kwartał.
Korespondenci we wszystkich krajach świata.Prenumerata: 1 rok 26 Shill.
3 lata 6 „
5 lat 10 „Wszelką korespondencję wysyłać pod adresem: **C. H. KHAW**

9, Kampar Road

Ipoh, Perak, F. M. S. Malaya.

Sinaloa Filatelico

Filatelistyczne czasopismo kwartalne.

Zawiera wiele adresów zbieraczy z całej kuli ziemskiej.

Prenumerata: rocznie 1 dolar, lub 120 franków znaczkami okolicznościowymi p g katalogu Yverta (wartości najmniej 2 fr. każdy)

Adres:

Apartado postal Nr. 160

Mazatlan, Sin.—Mexico.

Kto dostarczy

odrazu lub partiami

10.000 (dziesięć tysięcy) zestawień

100 różnych znaczków Polski.

Temu płacę gotówką 2 tysiące złotych

J. LOSSE

Warszawa 1, Skrytka 288.

Nowości!

BLOKI!

Okazje!

N-ry pg Michla	zł gr	N-ry pg Michla	zł gr
Polska Sosnowiec 1 wyd. 3 i 10 kop. z gwar. prof. Miksteina o 8.50		Finlandia , 208—210 FIS * o 2.75	
„ blok Warszawa 1928 * 45.—		„ 300-lecie poczty * o 1.50	
„ Toruń Wystawa 1933 o 2.—		Gdańsk 231—235 Luposta * o 16.—	
Belgia , 190—202, jub. zn. * 18.75		„ 256—258 dobrocz. * o 1.40	
„ 407—414, Astrid, żał. * o 3.75		„ 259—261 Broesen * o 1.60	
„ 406—470, sport. lotn. * 2.90		„ 262—266 dobrocz. * o 4.20	
Bułgaria , 297—301 Warneń. * o 4.50		„ 276—280 „ * o 2.50	
Finlandia , 158—160 Czerw. Krzyż * 1.20		„ 281—283 Schopenh. * o 2.25	
„ 164—166 „ „ * 1.10		„ Dobroczynne 1938 * o 2.40	
„ 173—175 „ „ * 1.30			
„ 181—183 „ „ o 1.20		BLOKI	
„ 184—186 „ „ o 1.20		Belgia — Siteb 12.50	
„ 188—190 „ „ o 1.20		„ Borgerhout 6.—	
„ 191—193 Kalewala o —.90		„ Charleroi 6.—	
„ 194—196 Czerw. Krzyż o 1.20		„ Ysaye 5.—	
„ 199—201 „ „ o 1.30		„ Pomnik kr. Alberta 4.25	
„ 204—207 „ „ o 1.70		„ Koekelberg 3.30	
		Luxemburg —Dudelange 3.75	
		Łotwa —pamiątk. 3.30	
		Monako —księżę * o 3.50	

Posiadamy także wielki wybór znaczków innych krajów Europy. Ceny na zapytanie. Na odpowiedź prosimy załączać znaczki. Ceny bez zobowiązań. Na przesyłkę — doliczać 80 gr.

Specjalnych cenników nie mamy. * nieużywane, o. używane.

Wysyłamy wybory znaczków — za podaniem referencji.

„Filatelia Polska”

Białystok, skrytka pocztowa Nr 51. Konto P. K.: O. Nr 145.694.

POWAŻNY ZBIERACZ ZNACZKÓW POLSKICH POSŁUGUJE SIĘ ODPowiedNIMI PODRĘCZNIKAMI

jak:

Polskie Znaki PocztoWe, wydanie uzupełnione	
str. 440. Cena normalna	zł 15. —
Tymczasowe wydanie kołomyjskie (1918)	.. —.65
Polskie stemple reklamowe i okolicznościowe	.. 1.50
Poczta Polowa Legionów	.. 1.50
Pieczęcie PocztoWe na ziemiach Polski	
w XVIII wieku	.. 4.50
Trąbka i sygnały pocztowe	.. —.75
	RAZEM zł 23.90

Prenumeratorzy „Ikarosa”, nabywający od razu wszystkie
te wydawnictwa, płacą obecnie tylko

zł 18.90
(zamiast zł 23.90)

Nader ciekawe artykuły z dziedziny markoznawstwa polskiego
pióra wybitnych badaczy znaczków polskich, jak: dr A. Łaszkiewicz,
prof. St. Mikstein, Wł. Rachmanow i in., znajdują zbieracze w rocz-
nikach „Ikarosa” z lat poprzednich.

P O L E C A M Y:

«IKAROS»	rocznik 1935	zł 3.
«IKAROS»	rocznik 1936	5.
«IKAROS»	rocznik 1937	5.

Prenumeratorzy „Ikarosa” wymienione trzy roczniki mogą na-
bywać obecnie łącznie za **zł 10,** zamiast zł 13.

«I k a r o s» Białystok, Pierackiego 127.

Filatelisci w Ameryce!

Poszukujemy w Stanach Zjednoczonych Am. Płn.
przedstawicieli na nasze wydawnictwa.

Warunki od umowy.

«Ikaros» Białystok, Pierackiego 127.